EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

SAVARIA REGIONÁLIS PEDAGÓGIAI SZOLGÁLTATÓ ÉS KUTATÓ KÖZPONT

9700 Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4, Tel.: (36-94) 519-600
E-mail: fejlesztes@srpszkk.elte.hu; honlap: www.srpszkk.hu
OM: 200 851, Felnőttképzési nyilvántartási szám: B/2021/000476

Interreg AUSTRIA-HUNGARY
Co-funded by the European Union
BOUNCE BACK
A COMPETENT BORDER REGION

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel, sajátos nevelési igénnyel küzdő, és hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás módszertana

30 órás akkreditált pedagógus-továbbképzés

681/10/2020

A továbbképzés képzője: Bíró Zoltán

A továbbképzés célja:
A résztvevők felkészítése a különleges bánásmódot, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel, fiatalokkal való módszertani támogatásra, annak érdekében, hogy a jelenkor elvárásainak könnyebben meg tudjanak felelni. Kiemelt célunk, hogy a résztvevő kollégák számára olyan ismereteket adjunk át, olyan módszerekkel ismerkedhessenek meg a továbbképzés során, melyek megismerését követően tanítványaik könnyebben tudjanak megbirkózni nehézségeikkel. A továbbképzésen megismerkednek a különleges bánásmódot, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, fiatalok sajátosságaival. Célunk a velük való fejlesztési lehetőségek megláttatása, gyakorlati módszerek, alkalmazási lehetőségek feltérképezése, demonstrálása, megismertetése, ötlettár készítése. A szakértői vélemények értelmezése alapján a gyermekek különleges bánásmódbeli megnyilvánulásainak értelmezését követően az életvezetési készségek és a reziliencia fejlesztése érdekében képességprofil-elemzést végeznek a résztvevők, képességhálót állítanak össze, majd egyéni fejlesztési tervet készítenek a kompetenciahatárok betartása mellett.

A továbbképzés rövid tartalma, kimenete:
A résztvevők a képzés végére megismerik a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók speciális szükségleteit, a hatékony oktatás-nevelés megvalósulása érdekében. Követve a köznevelés modernizációs törekvéseit a módszertani elemek adekvát használatával képesek lesznek figyelembe venni a tanulók eltérő szociokulturális hátterét, egyénre jellemző kognitív erősségeit, gyengeségeit. Képessé válnak egyénre szabott fejlesztési terv elkészítésére, valamint kiválasztani a problémához adekvátan kapcsolódó fejlesztő eszközöket, módszereket.
Kimenete: Egységes szerkezetű, kb. 6-8 oldal terjedelmű esettanulmány készítése egy, a képzésen taglalt problémával küzdő, óvodás korú, intézetben nevelt, illetve iskolai tanuló állapotáról, a beavatkozás lehetőségeiről, szükségességéről.
Az esettanulmány részei: képességprofil, képességháló, egy hónap fejlesztési terve, eszközei

Értékelési szempontok a beadványhoz: A beküldött esettanulmányban szerepel a problémának megfelelő fejlesztési terv. Az elkészített tervben megfelelően határozta meg a fejlesztendő területeket, ahhoz megfelelő eszközöket választott. A fejlesztő eszközöknél, valamint a fejlesztendő területek meghatározásánál ügyelt a kompetenciahatárok betartására.
Értékelése: megfelelt, nem felelt meg.

A továbbképzés tematikája:

Sorszám:	A tematikai egység címe:	Munkaformák, tevékenységek:	Óra
1.	Témafelvetés, motiváció	Frontális munkában képzői irányítással felvezetéssel érzékenyítés. Attitűdformálás a sajátos nevelési igény (SNI), a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézség (BTM/BTMN), és a hátrányos helyzet (HH) témakörökben. TTM (tudom – tudni akarom – megtanulom) táblázaton az előzetes élmények, tapasztalatok gyűjtése.	3
2.	A kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylők köre. A diszfunkció okai és következményei	Frontális munka képzői előadással a diagnózis folyamatáról, a lehetséges diszfunkciókról, támo-gatásuk okairól, résztvevői interaktivitással. Fogalom meghatározás. Sajátos nevelési, oktatási jellemzők megismerése. Speciális eszközrendszer és a fejlesztési lehetőségek tanulmányozása.	4
3.	Pedagógus szerepek	Képzői előadás frontálisan a BTMN, SNI pedagógiai kezelésének lehetőségeiről, egyéni és három fős kiscsoportban a támogató lehetőségek feltárása, képzői összegzés, képzői előadás, bemutatás a megfelelő profil felállításáról. A Befogadó pedagógia (inklúzió) eleimeinek megismerése. Az interkulturális nevelés sajátosságai: képességprofil elemzés, képességháló készítése a hatékony tanulómegismerés érdekében	7

Sorszám:	A tematikai egység címe:	Munkaformák, tevékenységek:	Óra
4.	Szemléletváltás, módszertan, terápiás lehetőségek	Képzői bemutató a tervezésről és az alkalmazható eszközökről, eljárásokról, majd egyénileg és kiscsoportban (2-3 fő) tervezési folyamatok megoldása, a megismert képességháló alapján a konkrét technikák gyakorlása frontálisan teljes résztvevői körben. Fejlesztő eszközök, módszerek demonstrálása. Fejlesztési tervek készítése – egyéni élmény alapján. Az esettanulmány előkészítése – orientáció. Valamennyi részképességterület módszertani elemeinek demonstrálása képzői bemutatással, egyéni kipróbálással.	8
5.	Élménypedagógia – BM és MM támogatása (indoor, outdoor formák)	Képzői bemutató az élménypedagógia elméleti hátteréről, a tervezésről, az általános iskolában alkalmazható eszközökről, módszerekről eljárásokról, gyakorlati bemutató. Videódemonstráció – valós élmény alapján (egy-egy módszer bemutatása). Kiscsoportos formában élménypedagógiai foglalkozás demonstrálása (két csoport) kognitív kihívás mentén.	5
6.	Érzékenyítés, zárás	Képzői irányítás mellett egyéni élmények, tapasztalatok, megélésének megfogalmazása (képességprofil, képességkáló, egyéni fejlesztési terv, eszközök, módszerek), zárókör formájában prezentálás.	2
7.	A továbbképzés zárása, a záró feladat előkészítése, reflektálás a tanfolyamra	Képzői összefoglalást követően résztvevői reflexiók teljes résztvevői körben, frontálisan, majd a záró feladat ismertetése.	1

Ajánlott irodalom:

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről. In: Hatályos Jogszabályok. https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190.tv (2025.03.17.)

Bíró Zoltán (2020): Megújulás a fejlesztésben a különleges bánásmód körében. In: Kispálné Horváth Mária és Gerölyné Kölkedi Éva (szerk.): *Fejlesztés és együttnevelés. Gyógypedagógiai jó gyakorlatok Vas megyében.* ELTE Savaria Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ, Szombathely. 4-8.; 21-35 p. (Vas megyei pedagógiai jó gyakorlatok sorozat)

Gaál Éva (2000): A tanulásban akadályozott gyermekek az óvodában és az iskolában. In: Illyés Sándor (szerk.): *Gyógypedagógiai alapismeretek*. BGGYTF, Budapest. 429-460.

Liddle, Matthew D. (2023): *Tanítani a taníthatatlant. Élménypedagógiai kézikönyv*. NoBad Kid – Pressley Riedge, Budapest

Mesterházi Zsuzsa (2024): *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése*. ELTE BGGyFK, Budapest. 115-210.

Nagyné Réz Ilona (szerk) (2000): *Egyéni fejlesztési tervek gyűjteménye*. ELTE BGGyFK, Budapest

Oktatási Hivatal (2020): *A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei*. Oktatási Hivatal, Budapest https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.oktatas.hu%2Fpub_bin%2Fdload%2Fkozoktatas%2Fkerettanterv%2FSNI_iranyelvek.docx&wdOrigin=BROWSELINK (2025.03.11.)

Oktatási Hivatal (2020): *Szakmai ajánlás: a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekeket, tanulókat az óvodai és iskolai nevelésük-oktatásuk során megillető különleges bánásmódhoz*. Oktatási Hivatal, Budapest https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/BTMN_szakmai_ajanlas.pdf (2025.03.10.)